

I

(Rezolucje, zalecenia i Opinie)

REZOLUCJE

ZGROMADZENIE PARLAMENTARNE EURONEST

REZOLUCJA

w sprawie nadzoru parlamentarnego jako narzędzia wzmacniającego demokrację, rozliczalność i skuteczność instytucji państwowych w krajach Partnerstwa Wschodniego

(2020/C 134/01)

ZGROMADZENIE PARLAMENTARNE EURONEST,

- uwzględniając akt ustanawiający Zgromadzenie Parlamentarne Euronest z 3 maja 2011 r.,
- uwzględniając wspólne oświadczenie przyjęte w Brukseli podczas szczytu Partnerstwa Wschodniego 24 listopada 2017 r. oraz wcześniejsze oświadczenia tego partnerstwa,
- uwzględniając globalną strategię na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej z czerwca 2016 r., zatytułowaną „Wspólna wizja, wspólne działanie: Silniejsza Europa”, oraz sprawozdania za pierwszy (2016 r.) i drugi (2017 r.) rok jej wdrażania,
- uwzględniając wspólny dokument roboczy służb Komisji i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych z 9 czerwca 2017 r. zatytułowany „Partnerstwo Wschodnie – 20 celów na 2020 rok: Kluczowe priorytety i wymierne rezultaty”,
- uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 9 lipca 2015 r. w sprawie przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa,
- uwzględniając przedstawione 18 maja 2017 r. sprawozdanie Komisji Europejskiej oraz wiceprzewodniczącej Komisji i wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z wdrażania przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa,
- uwzględniając zalecenie Parlamentu Europejskiego z 15 listopada 2017 r. dla Rady, Komisji oraz ESDZ w sprawie Partnerstwa Wschodniego w perspektywie szczytu w listopadzie 2017 r.,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest z dnia 3 kwietnia 2012 r. w sprawie wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego w państwach Partnerstwa Wschodniego, w tym współpracy pomiędzy rządem a społeczeństwem obywatelskim oraz reform wzmacniających pozycję społeczeństwa obywatelskiego,
- uwzględniając układy o stowarzyszeniu między UE a Gruzją, Mołdawią i Ukrainą,
- uwzględniając kompleksową i wzmocnioną umowę o partnerstwie między UE a Armenią,

- A. mając na uwadze, że skuteczny nadzór parlamentarny jest filarem dobrze funkcjonującej demokracji, zgodnej z zasadami praworządności, a także odgrywa zasadniczą rolę w rządach demokratycznych, gdyż pomaga w doskonaleniu polityki, programów i praktyk władzy wykonawczej oraz zwiększa legitymację tej polityki;
- B. mając na uwadze, że wzmocnienie zdolności parlamentów w krajach Partnerstwa Wschodniego do prowadzenia skutecznego nadzoru ma kluczowe znaczenie i powinno być wspierane przez Komisję Europejską;
- C. mając na uwadze, że w każdym systemie politycznym, w którym naprawdę stosowana jest zasada podziału władz, parlament nie tylko ma uprawnienia ustawodawcze i budżetowe, lecz również sprawuje ogólny nadzór i kontrolę nad władzą wykonawczą;
- D. mając na uwadze, że uprawnienia do nadzoru parlamentarnego obejmują wszystkie dziedziny polityki i wszystkie działania polityczne rządu oraz jego agencji, a nie tylko wykonywanie przez władzę wykonawczą przepisów prawa i budżetu (kontrola budżetowa);
- E. mając na uwadze, że niezawisłość sądów to kolejny ważny filar funkcjonującej demokracji;
- F. mając na uwadze, że powszechnie wyróżnia się trzy systemy polityczne: system polityczny typu prezydenckiego, typu parlamentarnego oraz typu półprezydenckiego czy też półparlamentarnego;
- G. mając na uwadze, że oprócz posiedzeń plenarnych parlamenty tworzą komisje parlamentarne, których zadaniem jest przygotowanie całości prac instytucji oraz zagwarantowanie efektywnego bieżącego nadzoru nad rządem oraz jego polityką i działaniami;
- H. mając na uwadze, że niezależny, niepodlegający ograniczeniom i dobrze funkcjonujący parlament, korzystający z wszystkich przysługujących mu uprawnień konstytucyjnych, w tym z wolności sprawowania prawdziwego nadzoru nad rządem i jego agencjami, staje się instytucją kluczową dla umocnienia praworządności, w tym dla skutecznej walki z korupcją, mającej położyć kres bezkarności;
- I. mając na uwadze, że organizacje społeczeństwa obywatelskiego, media oraz instytucje broniące praw człowieka mają wkład w nadzór parlamentarny, gdyż przedstawiają oceny, zapytania i uwagi odnoszące się do instytucji państwa i ich działań;
- J. mając na uwadze, że wolne, niezależne media oraz wolne, wystarczająco finansowane i wydajnie zorganizowane społeczeństwo obywatelskie w kraju mają zatem również podstawowe znaczenie dla efektywnego i zdrowego funkcjonowania demokracji oraz pomagają parlamentom w sprawowaniu nadzoru;
- K. mając na uwadze, że procesy umacniania demokracji wymagają od krajowych instytucji politycznych gotowości do przyjmowania najlepszych praktyk oraz do wprowadzania w życie wniosków z doświadczeń własnych, a także z doświadczeń innych podmiotów;
- L. mając na uwadze, że zasadniczą nieprzekraczalną granicę dla państw demokratycznych wyznaczają: nieodwołalne stosowanie zasady podziału władz, pełne poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności oraz zdecydowana obrona praworządności;
- M. mając na uwadze, że odbywające się prawidłowo wybory, zgodne z uznanymi standardami międzynarodowymi, zwłaszcza dotyczącymi możliwości rywalizacji i przejrzystości, mają z pewnością fundamentalne znaczenie, same w sobie nie są jednak ostatecznym dowodem, że dany system polityczny jest demokratyczny;
- N. mając na uwadze, że parlamenty wielopartyjne są często uważane za znacznie bardziej reprezentatywne, a duża liczba zorientowanych ideologicznie partii lepiej odzwierciedla interesy poszczególnych grup społeczeństwa;
- O. mając na uwadze, że Zespół ds. Wspierania Demokracji i Koordynacji Wyborów PE zapewnia szczególne wsparcie krajom priorytetowym, w tym trzem krajom Partnerstwa Wschodniego, które podpisały układ o stowarzyszeniu z UE: Gruzji, Mołdawii i Ukrainie;
- P. mając na uwadze, że Unia Europejska wspiera kraje Partnerstwa Wschodniego przez specjalne projekty pomagające ich parlamentom wzmocnić nadzór parlamentarny, np. przez realizowany w latach 2009–2019 program „Wzmocnienie demokracji parlamentarnej w Gruzji”, prowadzony wspólnie z Programem Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju w latach 2016–2018 ukraiński projekt „Rada dla Europy” czy misję oceny potrzeb wysłaną przez Parlament Europejski do Rady Najwyższej Ukrainy (2015–2016);

Stawienie czoła wyzwaniom dla nadzoru parlamentarnego

1. podkreśla, że demokracja zakłada równą reprezentację kobiet i mężczyzn na stanowiskach decyzyjnych, a zatem ważnym obszarem działania jest wspieranie obsadzania takich stanowisk przez kobiety; apeluje do państw członkowskich UE oraz krajów Partnerstwa Wschodniego, by poprawiły reprezentację kobiet w parlamentach;
2. podkreśla, że funkcje nadzorcze, a także zapewnienie impulsu politycznego należą obecnie do głównych zadań parlamentów, co wymaga stałej komunikacji między rządem a parlamentem oraz zaakceptowania przez rząd, że jest rozliczany przed parlamentem; apeluje do krajów Partnerstwa Wschodniego o utrzymywanie i dalsze rozwijanie systemów politycznych sprzyjających takiej stałej komunikacji i rozliczalności;
3. apeluje do Komisji Europejskiej o specjalny program mający na celu wzmocnienie nadzoru parlamentarnego w krajach Partnerstwa Wschodniego przez: poprawę koordynacji i współpracy między agencjami państwowymi, parlamentem i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, zaproponowanie dostosowanego do potrzeb modułu szkoleniowego dla personelu parlamentów czy też wspieranie reform administracyjnych;
4. uważa, że we wszystkich sześciu krajach Partnerstwa Wschodniego, chociaż w bardzo różnym stopniu, brakuje silnych tradycji nadzoru parlamentarnego, co powoduje braki w mechanizmach skutecznego reagowania; apeluje o wzmocnienie mechanizmów sprawozdawczości na potrzeby systematycznego dialogu między władzą wykonawczą a parlamentem;
5. jest zdania, że procesy reform w administracji parlamentarnej krajów Partnerstwa Wschodniego wymagają ciągłości, aby zapewnić synchronizację funkcji całej infrastruktury parlamentarnej z bieżącymi potrzebami i oczekiwaniami posłów do parlamentów; podkreśla w związku z tym, że administracja musi również służyć jako gwarant pełnego i odpowiedniego wypełniania funkcji ustawodawczych, przedstawicielskich, nadzorczych (m.in. w odniesieniu do budżetu) i innych;
6. apeluje o dalsze reformy administracji publicznej w krajach Partnerstwa Wschodniego, gdyż właściwie przeprowadzone reformy tego rodzaju pozwolą administracji publicznej bardziej zorientować się na obywateli i zwiększyć przejrzystość, a zarazem zapewniać szybsze i lepsze usługi obywatelom i przedsiębiorstwom; stwierdza, że efektywna, przejrzysta, zorientowana na obywatela administracja publiczna to warunek należytego funkcjonowania zarządzania publicznego i rozwoju społeczno-gospodarczego w krajach Partnerstwa Wschodniego, a zatem ma ona wpływ na jakość demokracji, gdyż ułatwia nadzór parlamentarny w kraju i podnosi jego jakość;
7. uważa, że wyzwania dotyczące zakresu i skuteczności nadzoru parlamentarnego występują w krajach o systemach silnie prezydenckich, co można obserwować w Azerbejdżanie i na Białorusi, gdzie prezydenci mają bardzo duże uprawnienia w stosunku do parlamentu i rządu; docenia fakt, że sytuacja w Armenii i Gruzji ewoluowała w ostatnich latach dzięki kolejnym reformom konstytucyjnym, zmierzającym ku czysto parlamentarnym systemom politycznym, oraz że po reformach nastąpiły pokojowe zmiany rządów w drodze wolnej od przemocy aksamitnej rewolucji w Armenii oraz w drodze wyborów w Gruzji; nadal przekonuje wszystkie sześć krajów Partnerstwa Wschodniego, że potrzebne są dalsze reformy wzmocniające nadzór parlamentarny;
8. powtarza, że przyjmując wszelkie nowe akty ustawodawcze, parlamenty we wschodnim sąsiedztwie powinny unikać nadmiernego pośpiechu i dostosować procedury tak, by umożliwić rozszerzone debaty z opozycją i innymi zainteresowanymi podmiotami na temat zakresu i szczegółowego charakteru reform, z myślą o zwiększeniu roli nadzoru sprawowanego przez główny organ ustawodawczy;
9. zauważa, że elity gospodarcze lub inne elity niepolityczne silnie, choć w różnym stopniu wpływają na parlamentarzystów w krajach Partnerstwa Wschodniego, utrudniając niezależną i przejrzystą kontrolę polityki i działań rządu, a także efektywne i skuteczne reformy administracyjne; wyraża zaniepokojenie faktem, że duża liczba parlamentarzystów podczas sprawowania mandatu przechodzi z jednych ugrupowań politycznych do drugich, jak w Mołdawii podczas kadencji parlamentarnej 2014–2019; wzywa parlamenty narodowe krajów Partnerstwa Wschodniego, by wprowadziły środki gwarantujące niezależność parlamentarzystów oraz powstrzymały manipulowanie granicami okręgów wyborczych; apeluje do krajów Partnerstwa Wschodniego o przeprowadzenie reformy ordynacji wyborczej, by wprowadzić środki służące rzeczywistej rozliczalności rządu; przypomina krajom Partnerstwa Wschodniego, że zmieniając ordynację wyborczą, powinny stwarzać równe możliwości reprezentacji wszystkich mniejszości etnicznych;
10. wzywa partie polityczne, by omawiały reformy ordynacji wyborczej w dialogu międzypartyjnym, tak by zapewnić szerokie poparcie polityczne;

11. apeluje do władz, by z odpowiednim wyprzedzeniem przed przyszłymi wyborami wdrożyły zalecenia misji obserwacji wyborów OBWE/ODIHR;
12. odnotowuje z zaniepokojeniem, że korupcja nadal zagraża zaufaniu do demokracji nie tylko w krajach Partnerstwa Wschodniego, lecz także w całej Europie; wyraża obawy w związku z korupcją w parlamentach i innych instytucjach państwowych, która co prawda została zredukowana w niektórych krajach Partnerstwa Wschodniego, to jednak nadal w różnym stopniu wpływa na skuteczność nadzoru parlamentarnego, i apeluje o przeprowadzenie przejrzystych dochodzeń w każdym znanym przypadku korupcji; podkreśla potrzebę rozliczalności oraz położenia kresu bezkarności;
13. podkreśla, że aktywne prowadzenie rygorystycznej i w pełni rozwiniętej kontroli nad rządem wymaga, by szczególną rolę w sprawowaniu nadzoru parlamentarnego odegrała opozycja; apeluje o wstrzymanie się od wszelkich prób ograniczania udziału opozycji w funkcjach nadzorczych oraz o ustawowe zagwarantowanie praw posłów nienależących do koalicji rządzącej bądź do większości parlamentarnej;
14. powtarza, że wdrożenie umów z UE – układów o stowarzyszeniu z Ukrainą, Mołdawią i Gruzją, kompleksowej i wzmocnionej umowy o partnerstwie z Armenią oraz umów o partnerstwie i współpracy z Azerbejdżanem i Białorusią – to kolejny obszar, który należy objąć nadzorem parlamentarnym, wymagający szczególnie intensywnego nadzoru i kontroli nad rządami, a także skutecznej koordynacji między rządami, parlamentami a sądownictwem, by można było pogłębiać proces integracji europejskiej;
15. wyraża obawy w związku z brakiem zdolności instytucji państwowych w dziedzinie spraw europejskich, co poważnie utrudnia skuteczne, efektywne i kompleksowe wdrożenie układów o stowarzyszeniu i prowadzi do spowolnienia dążeń do integracji europejskiej; apeluje do krajów stowarzyszonych o wzmocnienie starań o stworzenie wysoce zmotywowanej administracji, mogącej czerpać z wystarczających zasobów, aby w pełni i bezzwłocznie wdrożyć niezbędne reformy i odpowiednie przepisy;
16. podkreśla, że różnorodność ma kluczowe znaczenie dla funkcjonowania parlamentu, który służy wszystkim obywatelom; apeluje do PE oraz parlamentów narodowych krajów Partnerstwa Wschodniego o dalsze działania zapewniające sprawiedliwą reprezentację kobiet i mniejszości etnicznych wśród posłów;

Wspieranie merytorycznej wymiany informacji między Parlamentem Europejskim a parlamentami państw członkowskich UE i krajów Partnerstwa Wschodniego oraz prezentacja osiągnięć

17. z zadowoleniem przyjmuje działania wspierające kraje Partnerstwa Wschodniego w dążeniu do budowy stabilnej demokracji oraz praworządności; podkreśla jednak, że stabilność ta wymaga, aby społeczeństwa miały głębokie poczucie odpowiedzialności za te procesy;
18. zwraca uwagę na przepisy regulaminu Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest, zatwierdzonego w 2011 r. oraz zmienionego w 2012, 2013, 2015, 2017 i 2018 r., dotyczące nadzoru nad wdrażaniem polityki dotyczącej Partnerstwa Wschodniego, ze szczególnym uwzględnieniem art. 17, 21, 22, 25, 26 i 27 oraz załącznika I do regulaminu, które odnoszą się do rezolucji, zaleceń, pytań wymagających odpowiedzi na piśmie i odpowiedzi ustnej oraz komisji i grup roboczych;
19. z zadowoleniem przyjmuje starania podejmowane przez kraje Partnerstwa Wschodniego zgodnie z układami o stowarzyszeniu z UE przez Ukrainę, Mołdawię i Gruzję, a także przez Armenię zgodnie z kompleksową i wzmocnioną umową o partnerstwie z UE podpisaną w listopadzie 2017 r., zmierzającą do wzmocnienia nadzoru nad wdrażaniem tych umów, z czym wiążą się dodatkowe wyzwania i szanse; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że te trzy kraje utworzyły 5 października 2018 r. zgromadzenie międzyparlamentarne, które ma zapewnić skuteczniejszy nadzór parlamentarny w tym zakresie, a także impuls do wspólnej kontroli nad wdrażaniem przez odnośne rządy układów o stowarzyszeniu oraz polityki Partnerstwa Wschodniego jako całości;
20. uważa, że w odniesieniu do przyjmowania najlepszych praktyk oraz wyciągania wniosków z niedociągnięć i doświadczeń własnych i innych podmiotów w procesie umacniania demokracji parlamenty krajów Partnerstwa Wschodniego mogą uczyć się na własnych doświadczeniach, a także wzajemnie korzystać z najlepszych praktyk i obserwować rozwiązania przyjmowane w obliczu ograniczeń;

21. jest także zdania, że wymiana najlepszych praktyk między Parlamentem Europejskim, parlamentami państw członkowskich UE oraz parlamentami krajów Partnerstwa Wschodniego powinna nadal odgrywać pozytywną rolę i powinna być w dalszym ciągu wspierana; uważa również, że trzeba zwiększyć liczbę dodatkowych formatów i programów wymiany między parlamentarzystami i sekretariatami parlamentów w zakresie reformy administracji parlamentarnej, aby wzmacniać zdolności i podnosić świadomość głównych zainteresowanych stron; apeluje o zacieśnianie kontaktów na szczeblu roboczym, by tworzyć w tych parlamentach oraz między nimi silne sieci służące dalszej współpracy regionalnej;
22. z uznaniem odnotowuje starania 15. panelu Partnerstwa Wschodniego ds. reformy rządów i administracji publicznej, który odbył się w Pradze 7–8 listopada 2018 r., służące rozliczalności i organizacji administracji publicznej oraz świadczenia usług w procedurach zorientowanych na obywateli, a także dostępności usług publicznych;
23. przypomina, że kraje Partnerstwa Wschodniego muszą działać zgodnie ze swoimi zobowiązaniami międzynarodowymi i respektować w swoich procesach legislacyjnych podstawowe prawa człowieka i mniejszości;

Wspieranie wolności myśli oraz niezależności mediów i świata nauki jako kluczowy priorytet dla lepszego nadzoru parlamentarnego

24. ponownie zwraca uwagę na znaczenie naprawdę wolnych mediów, potrzebę niezależności mediów oraz ich pluralizmu dla zapewnienia bezpieczeństwa pracowników mediów i dziennikarzy oraz apeluje, aby nie ograniczać możliwości korzystania ze źródeł medialnych, tak by dać równy dostęp do informacji obywatelom ze wszystkich grup etnicznych, a także osiągnąć prawdziwą akademicką wolność wypowiedzi i myśli, będące składnikami o kluczowym znaczeniu dla każdej demokracji; apeluje do wszystkich członków Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest o zagwarantowanie tych wolności i ich stosowanie w praktyce, gdyż media i świat nauki oferują parlamentom ważną wiedzę, w tym specjalistyczną, zapewniając kluczowy wkład w nadzór parlamentarny i jego obiektywność;
25. wyraża zaniepokojenie niewystarczającą wolnością mediów i myśli akademickiej w niektórych krajach Partnerstwa Wschodniego, przez co parlamentom brakuje rzetelnej opinii publicznej i naukowej, stanowiącej niezbędne uzupełnienie wzmacniające sprawowaną przez parlamenty funkcję stałej kontroli; apeluje do wszystkich krajów Partnerstwa Wschodniego o udoskonalenie przepisów z myślą o wolnych i pluralistycznych mediach oraz świecie nauki i o zapewnienie stosowania tych przepisów w praktyce, gdyż w wielu przypadkach interesy biznesowe i polityczne nadal wpływają na media i świat nauki lub powodują ich tendencyjność;
26. wzywa kraje Partnerstwa Wschodniego do wzmocnienia środowiska mediów oraz do zapewnienia stabilności profesjonalnego i niezależnego dziennikarstwa, gdyż tylko należycie funkcjonujące media pozwolą osiągnąć fundamentalne cele unijnej polityki sąsiedztwa, w tym demokracji, dobrych rządów, odporności na presję z zewnątrz i skutecznej komunikacji na temat reform i korzyści płynących ze współpracy z UE; apeluje do UE oraz krajów Partnerstwa Wschodniego o dalsze tworzenie środowiska mediów, w którym dziennikarze będą mogli pracować bez przymusu i represji;
27. podkreśla rolę organizacji społeczeństwa obywatelskiego we wspieraniu nadzoru parlamentarnego, przejrzystości i procesu demokratycznego jako całości; apeluje do parlamentów narodowych krajów Partnerstwa Wschodniego o wspieranie społeczeństwa obywatelskiego i otwartą współpracę z nim we wszystkich aspektach działań na rzecz obywateli, aby uwzględnić różnorodne opinie;
28. zwraca uwagę na ryzyko kampanii dezinformacyjnych, zwłaszcza w mediach społecznościowych, a także na próby upowszechniania antydemokratycznych narracji i wartości, zmierzające do dyskredytowania instytucji publicznych i wpływania na kampanie wyborcze; apeluje o ścisłą współpracę i wymianę doświadczeń w tej dziedzinie między UE a krajami Partnerstwa Wschodniego i zajęcie zdecydowanego stanowiska bez stwarzania zagrożenia dla podstawowych wolności obywateli;

Nadzór nad sektorem bezpieczeństwa jako dziedziną o kluczowym znaczeniu dla kontroli parlamentarnej

29. przypomina o rezolucji w sprawie wyzwań dotyczących bezpieczeństwa w krajach należących do Partnerstwa Wschodniego oraz w sprawie zwiększenia roli UE w zarządzaniu tym wyzwaniem, którą Zgromadzenie Parlamentarne Euronest przyjęło na posiedzeniu w czerwcu 2018 r. i w której podkreślono, że „zachowanie dobrych rządów w

ramach instytucji ścigania, bezpieczeństwa i obrony ma kluczowe znaczenie dla ochrony partnerów wschodnich przez próbami destabilizacji”, oraz wezwano parlamenty krajów partnerskich, aby „w pełni korzystały z przysługującego im prawa demokratycznego nadzoru nad organami ścigania oraz służbami wojskowymi i służbami bezpieczeństwa”; podkreśla, że należy wzmocnić nadzór parlamentarny nad sektorem bezpieczeństwa;

30. zwraca uwagę na potrzebę wzmocnionego nadzoru parlamentarnego nad poszczególnymi służbami bezpieczeństwa w krajach Partnerstwa Wschodniego oraz ponownie wskazuje na wartość nadzoru parlamentarnego nad Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i nowo utworzonymi służbami bezpieczeństwa;
31. przypomina w tym kontekście oświadczenie końcowe oraz zalecenia z szóstego posiedzenia Komisji Parlamentarnej Stowarzyszenia UE–Gruzja, które odbyło się 26 kwietnia 2018 r. w Brukseli, w szczególności pkt 14 dotyczący rozpoczęcia nowego finansowanego przez UE projektu wzmocnienia nadzoru parlamentarnego nad sektorem bezpieczeństwa;

Zwiększenie zasobów ludzkich, sprzętowych i finansowych parlamentów w krajach Partnerstwa Wschodniego

32. apeluje o zwiększenie zasobów ludzkich, sprzętowych i finansowych, aby m.in. poprawić ogólną wydajność parlamentów w krajach Partnerstwa Wschodniego, w celu zapewnienia ich pełnej zdolności do wprowadzenia skutecznego i ciągłego nadzoru nad rządem, jego polityką i działaniami, odznaczającego się niezależnością i wspartego przez funkcjonującą i obiektywną służbę ds. analiz;
33. uważa, że współpraca między sekretariatami parlamentów w krajach Partnerstwa Wschodniego, Parlamentu Europejskiego i parlamentów państw członkowskich UE pozwoli zapewnić efektywniejszy i skuteczniejszy nadzór parlamentarny przez wymianę doświadczeń i współdzielenie zasobów; wzywa do podjęcia takiej współpracy w obszarze analiz parlamentarnych także w przypadkach, w których służba ds. analiz jeszcze nie istnieje i jej utworzenie wymaga szczególnego wysiłku;
34. uznaje ścisłą, efektywną i dobrą współpracę między Trybunałem Obrachunkowym a parlamentami krajów Partnerstwa Wschodniego, która opiera się na wzajemnym zaufaniu, za niezbędny środek usprawnienia i rozszerzenia nadzoru parlamentarnego nad budżetem i wydatkami budżetowymi; zachęca do ujęcia takiej współpracy w głównym nurcie stosunków między krajami Partnerstwa Wschodniego;
35. zobowiązuje swoich współprzewodniczących do przekazania niniejszej rezolucji Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, komisarzowi do spraw sąsiedztwa i rozszerzenia, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych oraz rządowi i parlamentom państw członkowskich UE i krajów Partnerstwa Wschodniego.